

1854.

14. júl.

11. Brjef innanríkisstjórnarinnar til stiptamtmannsins og amtmannanna á Íslandi um að brjef og annað til stjórnarráðanna eigi að vera á dönsku eða með danskri útlegging¹.

Kirkju og kennslustjórnin hafði vakið athygli á því, að það hefur opt borið við í málum, sem send eru til stjórnarinnar frá Íslandi, bæði að send eru bónarbrjef og álitsskjöl skrifuð á íslenzku, í málum, sem leggja skal fyrir stjórnarráðin, og það jafnvel frá þeim embættismönnum, sem dável geta skrifað dönsku, og eru svo álitsskjöl þessi send til stjórnarinnar án þess þau sjeu lögð út, og virðist, að af þessu leiði mörg óhægindi og einkum seinkar það málunum, þegar hjer skal snúa málum á dönsku. Áður nefnt ríkisstjórnarráð áleit að sönnu, að það yrði ekki heimtáð, að þeir af landsbúum, sem ekki eru skyldir að geta skrifað á dönsku, sendi bónarbrjef sín eður aðrar málaleitanir til stjórnarráðanna á dönsku, og stjórnarráðið mælir heldur ekki neitt á móti, að embættismenn skrifist á síní milli á íslenzku í þeim málum, sem ekki þarf að bera undir úrskurð stjórnarráðanna, þó að þeir eigi eins hægt með að skrifa dönsku, en í annan stað þótti því ástæða til, að það sje brýnt fyrir hinum íslenzku embættismönnum, sem kunna dönsku — og það má ætla hverjum þeim, er situr í þess konar embætti, að taka þarf próf við háskólan til að fá það — að þeir riti á dönsku, bæði þegar þeir skrifa beinlínis stjórnarráðunum til, og líka þegar þeir segja álit sitt um mál, sem senda á til stjórnarráðanna. Þegar embættismenn senda mál til stjórnarráðanna, og þess þarf við að senda með þeim álitsskjöl, sem skrifuð eru á íslenzku, skulu þeir og senda staðfesta útleggingu á þeim.

Innanríkisstjórnin er að öllu samdóma kirkju og kennslustjórninni í þessu máli, og biður því stiptamtmanninn (amtmanninn) að fara bæði sjálfur eptir reglum þeim, sem hjer standa að framan, um að rita á dönsku í málum þeim, sem senda á, ellegar verið getur að send verði stjórnarráðunum, og að skýra

¹) Viðlíka brjef hefur kirkju- og kennslustjórnin skrifað til stiptsýfirvaldanna 19. ágúst.

öðrum embættismönnum frá reglum þessum, og sjá um, að farið sje eptir þeim.

1854.
14. júlí.

12. Leyfisbrjef fyrir Tal. P. Shaffner frá ríkinu Kentucky í Sambandsríkjunum í norðurhluta Vesturálfa til að leggja og nota rafsegulþráð frá norðurhluta Vesturálfa til Kaupmannahafnar.¹ 16. ágúst.

Vjer Friðrik hinn sjöundi, o. s. frv., gjörum kunnugt: að Vjer eptir ósk og beiðni til Vor, og ásigkomulagi því, er Oss hefur verið frá skýrt, höfum allramildilegast lofað og leyft, og lofum og leyfum með brjefi þessu Tal. P. Shaffner frá ríkinu Kentucky í Sambandsríkjunum í norðurhluta Vesturálfa að leggja og nota rafsegulþráð frá norðurhluta Vesturálfa til Kaupmannahafnar, með þeim kjörum og kostum, er hjer segir:

Með brjefi þessu leyfum Vjer

1. Tal. P. Shaffner frá ríkinu Kentucky í Sambandsríkjunum í norðurhluta Vesturálfa, að því leyti sem Danaveldi nær til, að leggja rafsegulþráð á eigin kostnað, og með eigin ábyrgð, frá Norður-Ameríku eptir Grænlandi, Íslandi og Færeyjum, og þaðan til Noregs, og eptir Noregi og Svíaríki til Kaupmannahafnar, og skal þar vera eini endinn á þræði þessum. Rafsegulþráðinn skal leggja á land annaðhvort rjett hjá Kaupmannahöfn, eða á einhverjum öðrum stað á eyjunni Sjálandi, og skal festa hann við rafsegulþráð Danaríkis í Helsingjaeyri eða Kaupmannahöfn, eða á einhverjum öðrum stað, eins og danska stjórnin nákvæmar ákveður, og skal Tal. P. Shaffner hafa kostnað fyrir því öllu.

¹⁾ Tal. P. Shaffner er skrifari í rafsegulþráðafjelaginu í Bandaríkjunum, og ferðaðist hann til Danmerkur, Svíþjóðar og Rússlands, til að útsvega sjer leyfisbrjef til, að fjelag þetta mætti leggja rafsegulþráði frá Ameríku til Evrópu; og ætlar hann síðan að leggja hann austur Rússland og gegnum Asíu og yfir Beringssund til Ameríku að vestanverðu, það er að skilja kringum allan jarðarhnöttinn. Shaffner lætur í blöðum í Ameríku mikið af framgöngu sinni í þessu efni, og einkum getur hann þess, að Danakonungur hafi tekið sjer einkar vel.